

OKULLARDA ÖZEL EĞİTİM

BEYKOZ REHBERLİK VE ARAŞTIRMA MERKEZİ

OKULLARDA ÖZEL EĞİTİM

1. ÖZEL EĞİTİM ŞÜPHESİ OLAN ÖĞRENCİLER İLE İLGİLİ YAPILACAK İŞLEMLER
2. RESMİ TEDBİRİN KALDIRILMASI VEYA DEĞİŞTİRİLMESİ İLE İLGİLİ İŞLEMLER
3. PSİKOLOJİK DESTEĞE İHTİYAÇ DUYAN ÖĞRENCİLER İLE İLGİLİ İŞLEMLER
4. ÖNEMLİ NOTLAR
5. İLGİLİ BELGELER VE FORMLAR

Kılavuzun Amacı ve İçeriği:

Bu kılavuz Beykoz Rehberlik ve Araştırma Merkezi tarafından okullarda özel eğitim hizmetlerinde ortaya çıkan sorunları pratik bir şekilde çözüme kavuşturmak amacıyla hazırlanmıştır. Kılavuzda özel eğitim ile ilgili kanunlar, yönetmelikler, genelgeler ve resmi yazılar esas alınmıştır.

1. ÖZEL EĞİTİM ŞÜPHESİ OLAN ÖĞRENCİLER İLE İLGİLİ YAPILACAK İŞLEMLER

Sınıf ortamında akademik beceriler, sosyal beceriler, psiko-motor beceriler ve bilişsel beceriler alanında akranlarından belirgin farklılık gösteren öğrencilere yönelik ilk olarak sınıf ortamında gerekli tedbirler alınır. Veli ile görüşmeler yapılır ve rehberlik servisi ile iş birliği yapılır. Öğrenci ile ilgili yapılan çalışmalar ve alınan önlemler öğrencinin gelişimini desteklemede yetersiz kalırsa aşağıdaki süreç takip edilir:

- a) Öğrenci ile ilgili “Eğitsel Değerlendirme İsteği” formu doldurulur. Bu form sınıf öğretmeni, veli ve okul rehber öğretmeni iş birliği ile oluşturulur.
- b) Hazırlanan form Rehberlik ve Araştırma Merkezi'ne gönderilir ve randevu talep edilir. Veli isterse randevuyu randevu.org sitesinden kendisi alabilir.
- c) Randevu tarihinde RAM tarafından incelenen öğrenci gerekirse ilgili sağlık kuruluşuna yönlendirilir gerekirse okul kararı alınır.
- d) Veli ilgili sağlık kuruluşundan gerekli raporu aldığı anda tekrar RAM'a yönlendirilir ve öğrenci için gerekli görülen resmi tedbir kararı çıkarılır.
- e) Resmi tedbir kararı alınmış öğrencinin kararı okula tebliğ edilir ve okul bu öğrenci için BEP kurulunu toplar. BEP kuruluna okul müdürü başkanlık eder ve öğrencinin velisi, dersine giren öğretmenleri ve okul rehber öğretmeni kurulda yer alır.
- f) BEP kurulunda öğrencinin hangi derslerden BEP'e ihtiyaç duyduğu, hangi derslerden ihtiyaç duymadığı belirlenir. Aynı zamanda hangi derslerden destek eğitim odasında yararlanacağı belirlenir. Bu kararlarla tutanak oluşturulup kurul üyelerince imzalanır.
- g) Öğrenci için hazırlanan BEP doğrultusunda öğrenci destek eğitim odasından faydalanır ve öğrencinin yıl içinde gireceği sınavlar bu plan doğrultusunda belirlenen kazanımlara göre hazırlanır.
- h) Destek eğitim odası bütün okullarda zorunludur ve her kaynaştırma öğrencisi destek eğitim odasından haftalık ders saatinin %40'ına kadar faydalanabilir.
- i) Her dönemin sonunda öğrenci ile ilgili Bireysel Gelişim Formu hazırlanır ve bu formlar istenmesi halinde Rehberlik ve Araştırma Merkezi'ne gönderilir. Bu formlar 1. ve 2. Dönemin sonunda hazırlanır.

2. RESMİ TEDBİRİN KALDIRILMASI VEYA DEĞİŞTİRİLMESİ İLE İLGİLİ İŞLEMLER

Öğrencinin sınıf ortamında akademik beceriler, sosyal beceriler, psiko-motor beceriler ve bilişsel beceriler alanında akranlarından belirgin farklılık göstermiyorsa ancak öğrenci ile ilgili alınmış resmi tedbir kararı varsa ve okul bu kararın kaldırılmasını istiyorsa öğrencinin resmi tedbire ihtiyaç duymadığını belirten BEP kurul üyelerinin imzasının olduğu resmi yazı düzenlenir ve RAM'a gönderilir. RAM'ın belirlediği tarihte veli RAM'a giderek gerekli işlemleri tamamlar.

Resmi tedbirin değiştirilmesi için de aynı işlemler tekrarlanır. Örneğin öğrencinin Tam zamanlı kaynaştırmaya uygun olmadığı, özel eğitim sınıfının öğrenci için daha faydalı olduğu düşünülüyorsa bu doğrultuda BEP kurul kararı alınır ve RAM ile iletişime geçilir.

3. PSİKOLOJİK DESTEĞE İHTİYAÇ DUYSAN ÖĞRENCİLER İLE İLGİLİ İŞLEMLER

Öğrenci akademik ve bilişsel alanda sorun yaşamamasına rağmen sosyal becerilerde, kendini ifade etme becerisinde ve sınıfa uyumda sorun yaşıyorsa öncelikli olarak sınıf öğretmeni öğrenci ile görüşme yapar, gerekli görülen önlemleri alır. Bununla beraber okul rehberlik servisi ile işbirliği yapılır. Rehberlik servisi gerekli görürse öğrenci ile belirli bir süre danışma süreci yürütür. Aynı zamanda veli-öğretmen-rehber öğretmen görüşmeleri gerçekleştirilir. Tüm bu çalışmalara rağmen öğrencide görülen davranış problemleri devam ederse öğrenci için "Psikolojik Destek Formu" düzenlenir. Bu form RAM'a gönderilir ve RAM ile gerekli görüşmeler yapılır.

4. ÖNEMLİ NOTLAR

- a) Her eğitim-öğretim yılı başında BEP kurulu toplanır ve okuldaki özel eğitim öğrencileri için karar alır. Bu toplantıda resmi tedbir kararı kalkması gereken öğrenciler belirlenir, devam etmesi gereken öğrenciler için gerekli planlar hazırlanır.
- b) Rehberlik ve Araştırma Merkezi herhangi bir sağlık raporu olmadan yalnızca zihinsel yetersizlik ile ilgili resmi tedbir kararı alabilir. Öğrencinin zihinsel yetersizlik dışında herhangi bir tanısından şüphe duyuluyorsa, öğrenci, ilgili sağlık kuruluşuna yönlendirilir. Herhangi bir sağlık kurul raporu olmadan öğrenciyle ilgili "özel öğrenme güçlüğü, dikkat eksikliği ve hiperaktivite, otizm v.b" tanı konulmaz ve resmi tedbir kararı alınamaz.
- c) İlgili sağlık kuruluşundan alınan heyet raporunda öğrencinin %20'den fazla engeli varsa veli destek eğitim talep edebilir. Bu talep doğrultusunda RAM tarafından öğrencinin eğitsel performansının da belirlendiği 1 yıllık destek eğitim planı çıkarılır. Bu destek eğitim raporuyla veli istediği özel rehabilitasyon merkezlerinden ücretsiz eğitim alabilir. Bu eğitim haftalık 2-4 saat veya aylık 8-12 saat arasında

değişmektedir. Bununla birlikte destek eğitim kararından ayrı olarak öğrencinin okul süreciyle ilgili resmi tedbir kararı çıkarılır (Tam zamanlı kaynaştırma, özel eğitim sınıfı, özel eğitim okulu v.b). Bu iki karar birbirinden bağımsızdır.

- d) Okul, öğrencinin destek eğitimi almasıyla ilgili karar verici pozisyonda değildir. Destek eğitim velinin isteğiyle ve RAM özel eğitim hizmetleri değerlendirme kurulu kararıyla verilir.
- e) Okul BEP kurulu kararı ile öğrencinin okul ile ilgili resmi tedbir (kaynaştırma ve özel eğitim sınıfı) kararlarında görüş yazısı bildirebilir. Örneğin Tam zamanlı kaynaştırma öğrencisinin Özel eğitim sınıfına alınması gibi isteklerini belirtebilir.
- f) Özel eğitim sınıflarında yalnızca zihinsel yetersizlik veya otizm tanısı almış öğrenciler öğrenim görebilir. Bunun dışındaki tüm tanılarda öğrenci Tam Zamanlı Kaynaştırma olarak eğitim hayatına devam eder. Özel Öğrenme Güçlüğü olan öğrenci Özel Eğitim Sınıfında öğrenim göremez.
- g) Öğrencinin eğitsel performansı BEP kurulu üyelerince belirlenir ve öğrenci için hazırlanacak BEP'ler bu doğrultuda düzenlenir. Eğitsel Performans Formu öğrencinin neleri yapıp neleri yapmadığı ile ilgili detaylı bilgilerinin yer aldığı bir formdur.
- h) Öğrenci için alınan resmi tedbir kararları öğrencinin bulunduğu eğitim kademesini tamamlayıncaya kadar geçerlidir. Örneğin 2. Sınıfa dil ve konuşma bozukluğu tanısıyla tam zamanlı kaynaştırma kararı alınmış bir öğrenci 8. Sınıf sonunda tam zamanlı kaynaştırma öğrencisi olarak değerlendirilir.
- i) Her kaynaştırma öğrencisi için bütün derslerden BEP hazırlanma zorunluluğu yoktur. Örneğin yalnızca bedensel engeli olan ancak akademik alanda akranlarından belirgin farklılık göstermeyen öğrenciler için yalnızca psiko-motor becerilere dayalı derslerden (örneğin Beden Eğitimi ve Spor) BEP hazırlanabilir. Ancak bu durum BEP Kurul toplantısında tutanakla karar altına alınmalıdır.
- j) Özel eğitim öğrencileri ile ilgili alınacak resmi tedbirlerden birisi de "Evde Eğitim" kararıdır. Bu karar okul ortamında devam ettiği takdirde sağlığı ile ilgili sorun yaşayabilecek öğrencilere verilir. Bu öğrenciler için ilgili sağlık kuruluşundan durum bildirir raporu alınmalıdır. Evde eğitim kararı alınmış öğrencilerin hangi gün hangi derslerden eğitim alacağı ve hangi öğretmenin evde eğitim vereceği okul idaresi tarafından belirlenir.
- k) Özel eğitim öğrencileri ile ilgili alınacak resmi tedbirlerden birisi de "Evde Bakım" kararıdır. Bu karar okula gidemeyecek durumda olan öğrenciler için alınır ve bu öğrencilerin devam zorunluluğu bulunmaz.
- l) İngilizce dersinden yalnızca zihinsel yetersizlik veya işitme yetersizlik tanısı olan öğrenciler muaf olabilir. Bu karar BEP kurulunda alınır.

- m) Destek eğitim odası okullarda zorunludur. Planlaması okul yönetimince yapılır. Hangi öğrencinin hangi dersten destek eğitim odasından faydalanacağı BEP geliştirme birimi tarafından kararlaştırılır. Destek eğitim odasında öğrencilerin bire bir eğitim verilir. Ancak eğitim performansı benzer olan öğrencilere alınacak kararla destek eğitim odasında grup eğitimi olabilir.
- n) “Eğitsel Değerlendirme İsteği” formu ile “Psikolojik Destek Yönlendirme Formu” farklıdır. “Eğitsel Değerlendirme İsteği” formu özel eğitime ihtiyaç şüphesi olan öğrenciler için hazırlanırken, “Psikolojik Destek Yönlendirme Formu” özel eğitim şüphesi olmayan ancak psikolojik danışmaya ihtiyaç duyan öğrenciler için hazırlanır. Aynı zamanda özel eğitime ihtiyaç duyan öğrenciler için yalnızca “Eğitsel Değerlendirme İsteği Formu” hazırlanır, ayrıca “Psikolojik Destek Yönlendirme Formu” hazırlanmaz. Psikolojik destek amacıyla RAM’a sevk edilen öğrenciler için sistem üzerinden randevu alınmaz. Görüşme talebi için RAM ile doğrudan iletişime geçilir.
- o) Üstün yetenekli şüphesi olan öğrenciler için 1. Sınıftan itibaren BİLSEM sınavları yapılmaktadır. Bu sınavların duyurusu ve başvurusu sınıf öğretmeni aracılığı ile yapılır. Üstün yetenek şüphesi olan öğrenciler yalnızca akademik alanda başarılı olan öğrencilerle sınırlı değildir. Bu nedenle BİLSEM sınavına başvurularda sınıf öğretmenlerinin esnek davranması, yalnızca akademik başarıyı öncül olarak görmemesi tavsiye edilir.
- p) Üstün Yetenekli tanısı almış öğrenciler için Zenginleştirilmiş Eğitim Planı hazırlanır ve bu öğrenciler de özel eğitim öğrencileri gibi aynı şekilde destek eğitim odasından yararlanır.

5. İLGİLİ BELGELER VE FORMLAR:

[Özel Eğitim ile İlgili Kanunlar, Yönetmelikler ve Genelgeler](#)

[Özel Eğitim Sınıfı Kılavuz Kitapçığı](#)

[Destek Eğitim Odası Kılavuzu Kitapçığı](#)

[Eğitsel Değerlendirme İsteği Formu](#)

[Psikolojik Destek Yönlendirme Formu](#)

[Bireysel Gelişim Raporu](#)

[Rehberlik Servisi İçin Özel Eğitim Öğrencisi Rapor Takip Formu](#)

[Beykoz Rehberlik ve Araştırma Merkezi Erişim Sitesi](#)

[RAM Randevu Sistemi](#)